

بررسی تله‌های تستی

بررسی فصل به فصل کتاب

خلاصه و نکات مهم

آپدیت مرداد ۱۴۰۵

کتاب توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

ناشر: انتشارات دانشگاه پیام نور (یگانه موسوی جهرمی)

دانشگاه پیام نور

منبع اصلی دانشجویان:

مناسب برای رشته‌های //

مدیریت بازرگانی، دولتی، مالی و سایر رشته‌های
مرتبط پیام نور

نویسنده جزوه //

تیم تالیف بژیک

نوع فایل //

خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

کیفیت //

تضمین ۱۰۰٪ مطالب

۶

ساعت مطالعه

۱۰۰٪

پوشش نکات

۶۴

صفحه مفید

توجه مهم در خصوص حذفیات درسی:

این کتاب به دلیل آن که منبع درسی چندین رشته مختلف است، دارای حذفیات متفاوتی برای هر رشته می باشد. بنابراین، پیش از شروع مطالعه، حتماً فهرست حذفیات و وضعیت منابع رشته خود را بررسی کرده و برنامه مطالعه را بر همان اساس تنظیم کنید.

برای نمونه، در رشته **مدیریت بازرگانی** تنها فصول ۱، ۲، ۴، ۸، ۹ و ۱۰ در سرفصل امتحانی قرار دارند و مطالعه همین فصول کافی است. اما در رشته **مدیریت مالی** این درس **فاقد حذفیات** بوده و لازم است **تمامی فصول کتاب** به طور کامل مطالعه شوند.

فصل اول: رشد اقتصادی

- ✓ تولید ناخالص ملی برابر با ارزش ریالی سالانه تمامی کالاها و خدماتی است که به صورت نهایی در یک سال در کشور به قیمت جاری در اقتصاد ملی تولید می شود.
- ✓ تولید ناخالص داخلی ارزش مجموع کالاها و خدماتی است که در طول یک دوره معین (صرفاً در یک سال) در یک کشور تولید می شود.

مقدمه

- ✓ یکی از مهم ترین اهداف اقتصادی جوامع، رشد اقتصادی است که در پی آن افزایش مداوم توان تولیدی و میزان تولید کالاها و خدمات مد نظر بوده و تغییراتی را در روش های تولید و نوع محصولات به همراه می آورد.
- ✓ رشد اقتصادی دارای مفهومی پویاست که تحلیل آن در درازمدت میسر می باشد؛ اقتصاددانان در قالب مباحث و نظریه ها بیان می کنند که رشد اقتصادی چگونه تعریف و اندازه گیری می شود و تحت چه عواملی قرار دارد.

تعریف رشد اقتصادی

- ✓ معنای لغوی کلمه رشد، بزرگ شدن است که خاصیت و مفهوم کمی دارد (مانند افزایش قد و وزن)؛ از این رو رشد اقتصادی نیز مفهومی کاملاً کمی است.

«رشد اقتصادی عبارتست از افزایش تولید ناخالص ملی یک کشور در یک دوره زمانی معین.»

- ✓ دو شاخص برای اندازه گیری رشد اقتصادی به کار می رود که عبارتند از: رشد تولید ناخالص ملی (واقعی) و رشد تولید ملی سرانه واقعی.

فرایند رشد اقتصادی و عوامل موثر بر آن

✓ رشد اقتصادی به مفهوم افزایش در تولید ناخالص ملی (GNP) است که به طور مستقیم به میزان نیروی کار (L)، سرمایه موجود در جامعه (K)، منابع و عوامل طبیعی بستگی دارد.

✓ افزایش در تولید ناخالص ملی (GNP) به چهار طریق امکان پذیر است که عبارتند از:

✓ افزایش مقدار نیروی کار از طریق رشد جمعیت و میزان مشارکت نیروی کار در فرایند تولید.

✓ افزایش مقدار سرمایه جامعه از طریق افزایش سرمایه گذاری، پس انداز و هزینه های بالاسری جامعه.

✓ افزایش بهره‌وری از منابع و عوامل طبیعی موجود از طریق مواردی همچون اکتشافات و احیای منابع طبیعی.

✓ افزایش کارایی و بهره‌وری سرمایه و نیروی کار از طریق مواردی همچون تغییرات تکنولوژی و پیشرفت‌های علمی.

نکته مهم: افزایش بهره‌وری سرمایه و نیروی کار به معنای افزایش تولید هر واحد از سرمایه یا هر واحد از نیروی به کار گرفته شده در فرایند تولید است و می‌تواند باعث افزایش GNP گردد.

عوامل موثر بر رشد اقتصادی

الف) عوامل کمی موثر بر رشد اقتصادی

✓ نیروی کار: زمانی که به تعداد نیروی کار فعال افزوده شود و این نیروی کار دست به تولید بزنند، تولید واقعی جامعه افزایش می‌یابد.

✓ سرمایه: افزایش در میزان سرمایه حتی اگر همراه با افزایش در نیروی کار نباشد منجر به افزایش در تولید می‌شود و همچنین باعث افزایش در بهره‌وری نیروی کار نیز می‌گردد.

✓ سرمایه‌گذاری و پس‌انداز: سرمایه‌گذاری بیشتر موجب افزایش تولید و به تبع آن افزایش GNP می‌شود که در نتیجه نرخ رشد اقتصادی جامعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

✓ سرمایه‌های بالاسری جامعه: سیستم‌های حمل و نقل، آب و فاضلاب، بخش‌های انرژی، ارتباطات و آموزش که بخش عمده موجودی سرمایه را تشکیل داده و با هدف افزایش بهره‌وری توسط دولت یا با پرداخت یارانه ایجاد می‌شوند.

دقت کنید: سرمایه‌های بالاسری به تنهایی متضمن رشد اقتصادی در جامعه نیستند.

✓ اکتشاف منابع: اکتشاف منابع جدید جزو عوامل موثر در رشد اقتصادی است و اکتشاف منابع طبیعی مستلزم انتخاب میان کالاهای مصرفی زمان حال و کالاهای سرمایه‌ای است.

✓ احیای زمین: احیای زمین از طریق پاکسازی جنگل‌ها و احیای زمین‌های بایر صورت می‌گیرد که با افزایش مساحت اراضی قابل کشت، در افزایش تولید محصولات کشاورزی موثر است.

ب) عوامل کیفی موثر بر رشد اقتصادی

- ✓ عوامل کیفی باعث بهره‌برداری مناسب‌تر از توانایی‌های کمی خواهند شد.
- ✓ تغییر تکنولوژی: بهره‌وری را تحت تاثیر قرار می‌دهد و باعث افزایش بازدهی نیروی کار و سرمایه و در نتیجه افزایش تولید می‌شود.
- ✓ صرفه‌جویی حاصل از مقیاس: پس‌اندازهایی هستند که در اثر افزایش در اندازه صنعت به وجود می‌آید.
- ✓ سرمایه انسانی: عاملی است که در ارتباط با کیفیت نیروی کار مطرح است و به معنای ارتقا و بهبود ظرفیت تولیدی افراد می‌باشد.

نکته مهم: آموزش نیروی کار به عنوان سرمایه تلقی می‌شود.

فواید و هزینه‌های رشد اقتصادی

- ✓ هزینه‌های رشد اقتصادی عبارتند از: آلودگی محیط زیست، نابودی منابع، تغییر در آداب و سنن و نحوه زندگی، و کاهش مصرف کنونی جهت تولید بیشتر در آینده.
- ✓ طرفداران رشد اقتصادی، رشد را عامل پیشرفت دانسته و معتقدند با بکارگیری تکنولوژی و روش‌های تولید بهتر، کیفیت زندگی و سطح اشتغال بهبود می‌یابد؛ این گروه مقایسه دوره‌های مختلف اقتصادی را پیشنهاد می‌کنند.
- ✓ مخالفان رشد اقتصادی معتقدند افزایش تولید صرفاً مادی است و کیفیت زندگی را با افزایش مبادلات بازار نمی‌توان ارتقا داد؛ همچنین رشد سریع باعث بردگی انسان در اقتصاد، نابودی منابع و توزیع ناعادلانه درآمد می‌شود.
- ✓ پیامدهای منفی رشد اقتصادی عبارتند از آلودگی محیط زیست، نابودی منابع، تغییر در نحوه زندگی و کاهش در مصرف کنونی.

رشد اقتصادی و دولت

- ✓ در قرون ۱۸ و ۱۹ اقتصاددانان کلاسیک عدم دخالت دولت را مطرح کردند، اما با بروز بحران‌های اقتصادی، جان مینارد کینز در سال ۱۹۳۶ دولت را عامل رفع بحران‌ها معرفی نمود و شکوفایی کشورهای پیشرفته مرهون دخالت دولت‌ها بوده است.
- ✓ امروزه دخالت دولت جهت غلبه بر موانع رشد الزامی است؛ در کشورهای در حال توسعه دولت‌ها بایستی نقش کلیدی داشته باشند زیرا بخش خصوصی فاقد توانایی و انگیزه لازم است.
- ✓ برخی از سیاست‌های اقتصادی اثرگذار دولت بر روی رشد اقتصادی عبارتند از:
 - ✓ سیاست توزیع مجدد درآمد میان اقشار کم‌درآمد جامعه.
 - ✓ سیاست‌های تشویق به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری.
 - ✓ سیاست تحقیق و توسعه.
 - ✓ سیاست حذف موانع برای فعالیت‌های بخش خصوصی.
 - ✓ گسترش خدمات اجتماعی و زیرساخت‌ها.

